

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 12 K.
Félévre 6 K.
Negyedévre . . . 3 K.

Hirdetési díj: Egyhasábos
petitsor egyszeri hirdetésre
15 f. Közlemények sora 40 f.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

Szerkesztőség és
:: kiadóhivatal ::

Kósch Árpád
könyvnyomdája
Eperjes, Fő-u. 59.

:: Telefon-szám 16. ::

Gróf Tisza István újévi beszéde.

A magyar miniszterelnök a munkapárt január 1-jei fogadása alkalmából egész Európának beszélt. Beszédének belpolitikai vonatkozású részei nem kevésbé jelentősek ugyan, mint a külpolitikai fejtegetései, mindazonáltal a kormányelnök előadásának nemzetközi jelentőségét nyilatkozatainak az a része adja meg, mely a diplomáciai és hadügyi helyzetre vonatkozik.

Gróf Tisza István az ő világos, határozott és meggyőző modorában foglalkozott azzal a sokat vitatott kérdéssel, hogy a világháborúért ki a felelős. Beigazolta, hogy a hármas-szövetség mindig defenzív jellegű volt, míg ellenben a másik hatalmi csoportosulást offenzív érdekek hozták létre. Már 1908-ban, az annexió alkalmával kitűnt, hogy Szerbiának agresszív célja van a monarchia ellen és hogy ebben Oroszország támogatja.

A monarchia békeszeretét igazolja, hogy már akkor sokan voltak, akik békeérésünket túlságosnak mondták.

Itt a miniszterelnök érdekes kijelentést tett. Határozottan hangoztatja, hogy ő a maga részéről, amikor neki befolyása volt a külpolitikára, mindig amellett érvelt, hogy a békét fenn kell tartani, amíg azt becsülettel megtehetjük. Botorságnak tartotta mindenkor és tartja ma is azért viselni háborút már ma, mert azt esetleg a jövő reánk kényszerítheti. Emberi önérték túltengése az, ha valaki előre akarja látni a jövőt. Rendkívül érdekes a kormányelnök beszédének az a része, melyben levonta az eddigi háború tanulságait. Mindenekelőtt is bebizonyult — ellenségeink nagy ámulatára —, hogy ez az állítólag gyenge, szertehulló monarchia életerős, egységes és áldozatkész. Nagy csalódása volt az ellenségeinknek.

De szokott őszinteségével rámutatott a kormányelnök arra is, hogy bennünket is ért csalódás. Ellenségeink már kezdetben nagyobb erővel léptek fel, mint azt gondoltuk. De ez is csak azt mutatja, hogy ők már rég lestek a háború alkalmára. Hallgatóságának lelkes tapsai között utalt gróf Tisza a katonai erényeknek azokra a gyönyörű megnyilatkozásaira, melyek minden magyar ember lelkét jogos büszkeséggel töltik el.

Végül megállapította, hogy északon a harc biztató jelenségek mellett folyik, egyelőre azonban még döntés nélkül hullámzik. Hű maradt a miniszterelnök az ő egyenes, szókimondó természetéhez, amikor egyáltalában nem igyekezett elsiklani a bennünket Szerbiában ért kudarc fölött. Fáj az én lelkemnek — úgymond —, hogy az a hősiesen küzdő hadsereg hónapok munkájának dicsőségét elvesztette csak azért, mert emberfeletti kívántak tőle. Ez az egyetlen, ami a történetekben joggal okoz keserűséget, mert a katonai csorbát rövid időn belül helyrehozhatjuk.

A kormányelnök végső megállapítása az volt, hogy katonáink impozánsan teljesítik kötelességüket és ha a társadalom ugyanezt cselekszi, akkor bennünket baj nem érhet.

Nagyjelentőségű volt a beszédnek az a része, amelyben a miniszterelnök német szövetségünkhöz való viszonyunkra tért ki. Ezt a viszonyt úgy állapította meg, hogy köztünk és a németek között teljes katonai és politikai harmonia áll fenn. Ezt a kormányelnök közvetlenül tapasztalta a német főhadiszálláson tett látogatása alkalmával, melyről érdekes közléseket tett. Kijelentette, hogy ezt az utat nem valamely felmerült kellemetlen incidens, sem pedig valamely konkrét kérdés nem tette szükségessé. Végigbeszélték a háborúnak és a háború utáni időnek nagy kérdéseit és kiderült, hogy úgy a momentán, mint a későbbi kérdések megoldása tekintetében a két szövetséges között teljes a harmonia.

Ezek a kijelentések mély benyomást tettek a hallgatóságra és bizonyára egész Európában nem fogják eltéveszteni hatásukat. Volt a kormányelnök beszédének egy passzusa, amely lelkesedésre ragadta hallgatóságát és fogja ragadni az egész országot, mert Tisza itt ismét egyszer — mint már oly gyakran — az egész nemzet lelkéből beszélt. Rámutatott arra, hogy ha voltak eddig a monarchia másik államában elszigetelt törekvések, melyek Magyarországnak 67.-ben lefektetett közjogi önállóságát szívesen visszacsinálták volna, úgy ezeknek most már örökre el kell némuulniuk. Megmutattuk — mondotta a miniszterelnök emelt hangon —, hogy milyen erőt képvisel a függetlenségét visszanyert magyar nemzet ebben a monarchiában. Igazán közveszélyes örült volna

az, aki ezen strukturán a mi hátrányunkra akarna változtatni. A végén a miniszterelnök kifejezést adott annak a reményének, hogy még ebben az évben élvezhetjük a béke áldásait, egy olyan békéért, mely jobb és hatalmasabb helyzetbe hozza a nemzetet.

Tisza István újévtündei beszéde egy nagy szellemnek hatalmas megnyilatkozása volt, mely alkalmas rá, hogy az egész nemzet lelkében az önbizalmat megerősítse és a tetterőt fokozza.

1915.

Ha volt valaha bensőbb értéke, kifejezőbb ereje a konvencionális, megszokás erőszakolta «Boldog újévet» köszöntésnek . . . úgy bizonyos hatványozottabb fokban s őszinteségében megközelíthetetlen mérvben találjuk meg mindezt ma benne, mikor az utcán szembekerült ismerőseinknek vagy otthonaikban felkeresett jóbarátainknak boldog újévet kívánunk.

Még a nyári nap perzselő heve mellett csaptunk össze ellenfeleinkkel — s bár ma már a tél derekán vagyunk, a lelkesedés tüze nem csappant meg bennünk s a harci riadó győzelemre hívó szava csak oly kedves muzsikája fülünknek, mint akkor volt — mégis egyetlen hő, őszinte, kivételt nem tűrő közös óhaj nyilvánul meg ma a B. u. é. k.-ban: győzedelmes béke óhaja.

Soha őszintébb, soha óhajtóbb nem lehetett ez a köszöntés.

Ágyúdörgés mellett virrasztjuk át az 1914. év utolsó éjjelét abban a szent hitben, abban az erős meggyőződésben, hogy a rákövetkező újévtündő meghozza részünkre a győzedelmes békét, azt a békét, amelyet győzhetlen fegyvereink részünkre kívívnak.

Az újévtündő napja tulajdonképpen nem évforduló, hanem korszakforduló. Az újévtündő napja bölcsője egy boldogabb, dicsőségesebb jövő korszaknak, amely nemzetünknek meghozza mindazt, amit szívünk mélyében mindnyájan óhajtunk: boldog, dicsőséges jövőt, melynek gyökere hőseink vérével áztatott talajból serked. Lehet-e ez a jövőt sötét, amely oly dicsőséges multra s oly önfeláldozó jelenre támaszkodik? Lehet-e terméketlen az a talaj, melyet magyar vér áztatott? Igaz benső nyugalommal nézünk a jövő-

dőbe, melynek kapuja a mai nap, melyet oly várva-vártunk, mert várakozásunknak meg kell hoznia a boldog újsztendőt, a magyar vér jogán szerzett boldog új korszakot, melyben unokáink imába foglalják majd dicsőséges apáik nevét.

KÖZIGAZGATÁS.

Egy negyedév a közigazgatásunk életéből.

Oroszjárás.

Tahy József, Sárosvármegye alispánja e hó 4-iki vármegyei közgyűlésen terjeszti elő évnegyedi jelentését. Jelentése elején meleg szavakkal emlékezik meg Mattyasovszky Tamás egykori főispánunk elhúnytáról, majd áttér gróf Tisza István miniszterelnöknek október 23-ikán vármegyénkben tett látogatására, mely alkalommal báró Ghillány Imre földművelésügyi miniszter kíséretében jött hozzánk. Ez alkalommal a kormányelnök a legkisebb részletekig tájékozódott viszonyainkról, tevékenységünkről s egész ittléte a komoly munkának jegyében folyt le. E nehéz időkben jól esett a vármegye egész közönségének magas vendégeink megtisztelő látogatása s ha kívánságukat természetesen tiszteletben tartottuk is, az nem akadályozhatta meg, hogy az egész közönség végtelenül meleg lelkesedéssel és örömmel ne mondjon köszönetet jóindulatukért és szeretetükért, melyet vármegyénk iránt tanúsítottak.

A reánk következett súlyos és fájdalmas időkben a vármegye közönségének nagy megnyugvást adhat az a körülmény, hogy az ország kormányzatának vezetői és irányítói már eleve is ily nagy érdeklődéssel viseltettek vármegyénk iránt s annak helyzetét és bajait fáradságos munkával a helyszínen ismerték meg. Meg van győződve, hogy az ország kormányszata legnagyobb szeretettel és együttérzéssel fog minket támogatni abban, hogy súlyos bajainkat orvosolhassuk s mindent el fog követni, hogy szépen fejlődő gazdasági életünk pótolhatatlan károkat ne szenvedjen. Ki kell azonban fejeznie azt a meggyőződését is, hogy a helyreállítás, a romok eltakarítása elsősorban a mi kötelességünket, a mi feladatunkat képezi.

A kormány segítsége, együttműködése csak akkor lehet hatályos, ha a vármegyénket ért súlyos csapásokat nem a tehetetlen megnyugvással fogadjuk, de azokat egy nagy és szent munka kiinduló pontjának tekintjük, a mely hívatta lesz jobban és szebben építeni föl, a mi elveszett, s a melyben kivétel nélkül vállvetve vesz majd részt a vármegye egész lakossága s főleg egész értelmisége.

A rendkívüli helyzet által előállott szociális és gazdasági bajokat és hiányokat hosszú idők végtelenül önfeláldozó és hazafias munkája fogja csak orvosolhatni s ez alkalommal is sürgetőleg kell kérnie és fölszólítania a vármegye egész értelmiségét, legyen a közigazgatás tényezőinek mindenben segítségükre, hogy károsult lakosságunknak főleg azon része, a mely csekélyebb műveltsége folytán magán segíteni kevésbé képes, a fenyegető nyomortól megóvassék. Az értelmiségnek e nehéz viszonyok között kell bebiztosítania azt, hogy helyén van a szíve, — hogy megvan az erős akarata, munkaképessége és munkakészsége arra, hogy

népünknek bajaiban hivatott képviselője és támogatója legyen s hogy méltó közvetítője a magyar államnak. Mert a mai nagy idők vannak arra hívva, hogy betetőzzék századok folytonos munkáját és végleges, kifizethetetlen meggyőződéssé tegyék nemmagyarajkú népünkben, hogy javuknak és boldogulásuknak egyedül a magyar nemzet a hivatott istápolója és tényezője.

Ezeket előrebocsátva — részletes képét adja a történeteknek. A harctéri helyzet alakulása nov. folyamán vármegyénk északi és keleti részét közvetlen harc szintérré tette s nagy tömegét zúdította reánk azoknak a bajoknak, melyekkel e körülmények mindenkor összekötvék. Az ellenséges seregek fenyegető betörése, mely utóbb, sajnos, meg is történt, fokozatosan igen nagy számú csapatainknak felvonulását, illetve elhelyezését tette vármegyénk területén szükségessé. E csapatok átvonulása, illetve ellátása különösen a veszélyeztetett területeken és azok közelében a közigazgatás tényezőinek nagy munkát adtak, mely munkát azok rendkívüli kötelességtudással és ügybuzgalommal vitték véghez, miáltal sikerült sok helyütt enyhíteni az előállott bajokat.

Sajnos azonban, a bajok illetően orvoslása aránylag csak csekély terjedelemben történni lehetett, miután azok kiküszöbölése éppen nagyságunknál és kiterjedtségünkénél fogva a közigazgatási hatóságok képességét túlhaladta. E bajok legfőképpen gazdasági és megélhetési jellegűek. Mindkét szempontból igen hátrányos lakosságunkra elsősorban az a körülmény, hogy gazdasági terménykészleteik és szerek, valamint állataik nagy része katonaságunk által ellenérték fejében felhasználott. E révén, ha a bajokon idejekorán nem segíthetünk, a lakosság megélhetési föltételei sok helyütt veszélyeztetve lehetnek.

A másik nagy kár lakosságunk jelentékeny részét az által érte, hogy csapataink némely részei sok helyütt kiméletlenül és erőszakos módon jogosulatlan harácsolásokat eszközöltek és jelentékeny kárt okoztak a magánvagyonban.

November utolsó napjaiban és december elején a katonai parancsnokságok intézkedése folytán számos helyen szükségessé vált a községek kiürítése, sőt hadászati tekintetéből katonaság által a felsővízközi járás több községe föl is perzseltetett.

Időközben az arra illetékes tényezők felhívása folytán a közjavak és értékek biztonságba helyezése iránt az előirt intézkedések megtétek.

Mindezen intézkedéseknek, de különösen az ellenség közeledtének hírére a lakosság között oly nagy félelem tört ki, hogy azokat a legmeggzobbmenő megnyugtató kísérletek dacára is tűzhelyeiknél való maradásra s ezáltal otthonhagyott vagyonuknak megmentésére rábírni immár lehetetlenné vált s a lakosság jelentékeny része úgy a városokból, mint a falvakról tömegesen menekült el biztosabb vidékekre.

A városokban a lakosság elvonulása, melyet az a körülmény is súlyosbított, hogy a kereskedők újabb készleteket nem hozattak, nagy anyagi károkat, valamint drágaságot okozott, sőt egyes élelmiszerekben oly mérvű hiány mutatkozott, hogy főispán rendelkezésére különösen Eperjesen a legszigorúbb rendelkezéseket kellett megtenni s egyes élelmi-

szikkeknek beszerzését magának a városi hatóságnak elvállalni, miáltal a helyzet némileg tűrhetőbbé vált.

Bártfa szab. kir. városában s az ellenség által megszállt többi területeken a nagymérvű pusztítások, fosztogatások és lopások kétségbeejtő helyzetet teremtettek. Szomorúan kell jelentenie, hogy e kártételekben néhány helyen a vidék lakossága is résztvett. Ez irányban a szükséges házkutatások s a bűnösök kinyomozására szükséges egyéb intézkedések máris folyamatba tétettek s a bűnös résztvevők a büntető igazságszolgáltatásnak lesznek átadva.

Örömmel jelenti, hogy az ellenség Bártfa városában a műemlékeket, a vármegyei múzeumot, valamint az összes középületeket megkímélte. A legnagyobb elismeréssel emlékezik meg e helyütt Fekete Elemérnek, Bártfa szab. kir. város polgármesterének hervadhatlan érdemeiről, a ki ott maradt az ellenség által megszállt városban, higgadt, bátor föllépésével e nagy kulturális kincseket a rombolástól megóvta s a kinek elsősorban köszönhető, hogy Bártfa szab. kir. városát e részben helyreépíthetetlen károk nem érték.

Bártfa polgármestere hűséggel és becsülettel állotta meg helyét s önfeláldozásával, melylyel a közvagyonot, sőt polgártársai magánvagyonának egy részét is sikerült megmentenie, példányképe volt a kötelességtudó magyar tisztviselőknak. Megérdemli Bártfa városának s a vármegye egész közönségének nagyrabecsülését és elismerését.

A közigazgatási hatóságok közül a felsővízközi, bártfai és giráltyi járások szolgabírói hivatalának személyzete a közvetlen veszély bekövetkezésekor elhagyta helyét s működését ideiglenesen Eperjes szab. kir. városában folytatta. Úgy nekik, mint vármegyénk többi hatóságainak is sok gondot okozott, hogy az ellenség megszállta területek elmenekült lakóit valamiképpen elhelyezhessék, miközben természetesen arról is kellett gondoskodniok, hogy a menekültek állatait is megfelelő helyre juttassák s azok ellátását is biztosítsák. A veszély megszűnte után a hivatalok azonnal visszatértek székhelyeikre s megkezdték működésüket. A felsővízközi járás főszolgabírói hivatalának helyiségeit és berendezését az ellenség nagyrészt elpusztította, a helyreállítás most van folyamatban. Kisebbszerű kártételek történtek a bártfai főszolgabírói hivatalban is.

Az ellenség kitakarodása óta a közigazgatási hatóságok a legnagyobb erélylyel és szorgalommal folytatják működésüket. Az élet rendes medrébe kezd visszaférni mindenütt, az elszéledt közönség is visszatér hajlékaiba.

A főispán intézkedése folytán serényen folyik az erőszakos harácsolások által okozott károk összeírása s remélhető, hogy azok mielőbb megtérülnek. Hasonlóképpen folyamatban van azon hadiszolgáltatásoknak összeírása is, a melyeket a lakosság a katonaságnak szolgáltatni kénytelen volt. Összeírják az ellenség okozta károkat is. Hálával emlékezik meg e tekintetben báró Ghillány Imre földművelésügyi miniszterről, aki az ellenség kivonulása után azonnal megjelent vármegyénkben, bejárta az ellenség pusztította részeket, a lakosságot súlyos helyzetében a helyszínen vigasztalni és megnyugtatóni igyekezett, a legsürgősebb ügyekben azonnal intézkedett s a fenyegető inség megelőzése végett az első élelmiszer- és takar-

mányművek s kezésre adásáról

A közigazg mindent megte zott károk a leh sújtott járásokb állami segélyre irását rendelte segélyre nem s nyok folytán m séges állami A gazdasági szetesen megh ígérheti, hogy teljes hazafias le hogy az illeték gítótársat nyerje rosan vett felad.

Mielőtt jelen jezné, a legnagyobb lékezik meg Sz arról a férfiúrd gal emberfeletti kímélve, minden e fájdalmas nap kevés rázkódtat e nehéz viszony tésében minden nak követésre t

Kedves köte ezen valóban munkásságáért nagyrabecsülésü zése mellett — szönetünknek k

A sebesültekk ellátását célzó há mult negyedévbe kesedéssel folyt azzal, hogy a meleg ruhanem hőlgyközönsége odaadó szeretett igen nagy mennt hetett illetékes t tett a prémmenü tése is.

Az ellenség k munka természet pant, sőt később

Remélhető a kenység most m jét is visszanyerit hatjuk is abban kereszt-kórház új

Az 1878. évt született népföl elrendeltetvén, a összeírása a várm időben megtörté szemlék a vonat értelmében f. évi időközben megta elővezetett 3745 1513 egyén lett a

A közutak áll gyénk északi rész kezdődőleg — a a hadi művelete állami, mind a tö része a rendkívül alatt sokat szenved A bártfai és

Ne felejtse el!

WOHL IZIDOR

Ha szüksége van finom cipőre, kalapra vagy fehérműre, akkor szerezze be úridivat- és cipőárúházában, Eperjes, Fő-utca 87.

**FÜSZE
KÁK**

máyneműek szükségleteinek azonnali rendelkezésre adásáról gondoskodott.

A közigazgatási hatóságok a jövőben is mindent megtesznek majd arra, hogy az okozott károk a lehetőség szerint megtérüljenek. A sújtott járásokban, illetve Bártfa városában az állami segélyre szorult családok újabb összeírását rendelte el, hogy azok, a kik előbb még segélyre nem szorultak, de a változott viszonyok folytán megélhetésük megingott, a szükséges állami támogatásban részesülhessenek. A gazdasági bajok orvoslása erőnkön természetesen meghaladja, e tekintetben csak azt ígérheti, hogy az egész közigazgatási tisztikar teljes hazafias lelkesedéssel törekszik majd arra, hogy az illetékes tényezők benne odaadó segítő társat nyerjenek akkor is, ha a munkák szorosán vett feladatkörükön kívül esnének.

Mielőtt jelentésének e szomorú részét befejezné, a legnagyobb hálával és köszönettel emlékezik meg Szinyei Merse István főispánról, arról a férfiról, aki fáradhatatlan, valóság-gal emberfeletti munkásságával, éjt, nappalt nem kímélve, minden erejével oda törekedett, hogy e fájdalmas napok vármegyénkben lehetőleg kevés rázkódtatást, nélkülözést okozzanak, ki e nehéz viszonyok között a kötelesség teljesítésében mindenütt elől járt s mindnyájunknak követésre méltó példát adott.

Kedves kötelességünknek tartjuk, hogy ezen valóban önfeláldozó, hazafias, nemes munkásságáért — változhatlan tiszteletünk, nagyrabecsülésünk és igaz szeretetünk kifejezése mellett — legmélyebb hálánknak és köszönetünknek kifejezést adjunk.

A sebesülteknek és betegeknek ápolását és ellátását célzó hazafias s emberbaráti munka a múlt negyedévben is nagy odaadással és lelkesedéssel folyt egyideig tovább, sőt: kiegészült azzal, hogy a téli időre katonáink részére meleg ruhaneműek készüljenek. Vármegyénk hölgyközönsége a munkának ezt a részét is odaadó szeretettel karolta föl s a Vöröskereszt igen nagy mennyiségű ily ruhaneműt küldhetett illetékes helyre. Szép eredményre vezetett a prémiumok, szűrők és bekecskek gyűjtése is.

Az ellenség közeledtének hírére e szociális munka természetesen jelentékenyen megcsappant, sőt később teljesen meg is szűnt.

Remélhető azonban, hogy e fontos tevékenység most már ismét újraéled s régi erejét is visszanyeri. Ennek első jelét már láthatjuk is abban, hogy az eperjesi Vöröskereszt-kórház újra megnyitott.

Az 1878. évtől 1890. évig terjedő időben született népfölkelésre kötelezettek behívása elrendelése, a népfölkelésre kötelezettek összeírása a vármegye egész területén a kellő időben megtörtént s a népfölkelési bemutatószemlék a vonatkozó utasítás határozmányai értelmében f. évi november 19-től 30-ig terjedő időközben megtartottak, mely alkalommal az elővezetett 3745 népfölkelésre kötelezett közül 1513 egyén lett alkalmasnak minősítve.

A közutak állapotáról jelenti, hogy vármegyénk északi része szeptember utolsó napjától kezdődőleg — alig 3 heti megszakítással — a hadi műveletek szinterébe esvén, mind az állami, mind a törvényhatósági közutak nagy része a rendkívül nagy, folytonos teherforgalom alatt sokat szenvedett.

A bártfai és vízközi, valamint részben a

giráltyi járásokban fekvő törvényhatósági közutaknak jövőben való fenttarthatása csakis azoknak részben kiépítése, részben kellő mennyiségű és megfelelő keménységű fedanyaggal való ellátása mellett lesz lehetséges.

Jelenti még, hogy a felsővízköz — sztrókói törvh. közúton Felsővízközön levő kétnyílású vasfelszerkezettű Ladomérka-híd egyik nyílását saját katonaságunk november 30-ikán felrobantotta. A hidat a katonaság azóta ideiglenesen járhatóvá tette és az forgalmi akadályul nem szolgál.

A közegészségügyi állapot az elmúlt negyedévben, eltekintve a kolerabetegségi esetektől, elég kedvező volt és az előző évnegyedhez viszonyítva nem változott, a mi nagyrésben az enyhe és száraz őszi időjárásnak tulajdonítható.

Előtérben állottak a légző- és emésztőszervek hurutos és lobos megbetegedései és az északi harcterről behurczolt koleramegbetegedések.

Az állategészségügyi állapot a megelőző évnegyedhez képest csak némileg mutat kedvezőtlenebb arányt, mert míg az előző évnegyedben az állati fertőző megbetegedések 76 községben, addig a lefolyt évnegyedben a ragadós száj- és körömfájásnak további kiterjedése folytán 78 községben uralkodtak.

A mezőgazdasági élet köréből jelenti, hogy a bekövetkezett hadiállapot vármegyénk egész területén a gazdaközönséget felette érzékenyen sújtotta.

A katonai vásárlásokból és megérítésekéből kaptak ugyan a gazdák némi pénzügyi kártérítést, ez azonban sehol sem képes potolni azon kárt és veszteségeket, melyek a mezőgazdák hosszú évek fáradságos munkáját úgy az állatállomány, mint a mezőgazdaság terén teljesen rombadöntötték.

Különösen nagy károsodás érte az egész felsővízközi, bártfai és giráltyi járásokat, részben pedig a többi járást is. Az ellenséges betörés pedig teljesen tönkretett egész vidékeket.

A károk ma még meg nem állapíthatók. Gazdasági életünk csak teng s a jövő semmikép sem látszik olyannak, a melynek eredményei csak némileg is biztosíthatnák gazdáink ekzsztenciáját.

HIREK.

Katonáink árváiért...

(Újévi megváltás).

Lapunk múlt számában Lévay Mihály orsz. képviselő azt az eszmét vetette fel, hogy az újévi köszöntéseket megváltjuk katonáink árváinak felsegélyezésére.

Lapunk kiadóhivatalába eddig dr. Novák István m. püspök 100 koronát, Bárkány Ló 40 koronát, Szinyei Merse István 50 koronát, Faragó József 20 koronát, Bárkány Jenő 50 koronát, Szántó Zsigmond 50 koronát küldött be. A hozzánk juttatott összegeket a Hadsegélyzőhivatalnak küldjük.

Dr. Kádas Miklós héthársi főszolgabíró útján a következők adakoztak a fentebbi célra: Brühl Menyhért, dr. Kádas Miklós, dr. Moskovics Ignác Héthárs 5—5 kor.; Sarlay Sándor, Zsebrácky Gyula, dr. Havas Oszkár Héthárs, Gurbó József, Klein Zsigmond Berzevicze 2—2 kor.; Kovácsy József, Dénes János, Groszwirth

Lajos, Groszwirth Samu, Praesenszky László, dr. Klárfeld Héthárs, Balázs Tivadar Tarczadobó, Becker Vilmos, Desseffy Ilonka, özv. Kubányi Lajosné, Lengvarszky Margit Héthárs 1—1 kor. Összesen 36 korona.

Újévi adomány. Szántó Zsigmond és Bárkány Jenő urak 100—100 koronát adtak át oly célból, hogy azt tetszésszerinti jótékony célra fordítsam. E nemeslelkű adományokat azzal az értesítéssel köszönöm meg a nyilvánosság előtt, hogy az adományt felerészben a katonai özvegyek és árvák, felerészben az itthonmaradtak segélyalapja javára fordítottam. Eperjes, 1915. január 2. Faragó József, polgármester.

Újévi üdvözlések megváltása a katonai özvegyek és árvák alapja javára.

A Hadsegélyző-hivatal mozgalmat indított az elesett katonák özvegyei és árvái segélyezésére. Eperjes szab. kir. város hazafias közönsége már eddig is sok fényes tanújelét adta áldozatkészségének s ezért bizton remélem, hogy áldáshozó filléreit most sem tagadja meg, különösen nem akkor, midőn csupán arra kérem, hogy azt az összeget, amit újévi üdvözlésekre költene, ajánlja fel a nemes célra. A zászlóvivő most is vármegyénk főispánja, Szinyei Merse István, aki 25 koronával váltotta meg az újévi üdvözléseket. Az adományokat sziveskedjenek a Kósch Árpád-cég üzletében átadni s azokat nyilvánosan fogom nyugtázni. Eperjes, 1914. évi december 28-ikán. Faragó József, polgármester.

Értesítés. Az Angolkisasszonyok „Sancta Maria”-intézetében az előadások január 11-ikén kezdődnek minden iskolai fokozaton; tehát a kisdudóvóban, az elemi, polgári és felsőbb leányiskolában.

Teljes lakásberendezések Gottlieb Leo Butor Ipar Vállalatánál, Eperjes, Fő-utca 22. sz. Telefon 152.

Halálozások. Kirchmayer Gergely magyar-jakabfalvi földbirtokos múlt hó 31-ikén, élete 31-ik évében, hosszas szenvedés után Eperjesen meghalt. Temetése e hó 2-ikán d. e. 11 órakor az ág. ev. egyház szertartásai szerint nagy részvét mellett ment végbe. Temetést a kisszebeni sírkertben helyezték örök nyugalomra.

Özv. rákosi Boross Zsigmondné sz. Pankuch Matild, élete 65-ik évében, január 1-jén meghalt. Temetése január 3-ikán d. u. 2 $\frac{1}{2}$ órakor megy végbe.

Hamborszky Bertalan eperjesi földbirtokos f. évi január 1-jén, rövid szenvedés után, élete 66-ik évében meghalt. Temetése f. hó 3-ikán d. u. 2 $\frac{1}{2}$ órakor az ev. egyház szertartásai szerint megy végbe.

Legjobb minőségű férfi-fehérműek Ambrózy Bélánál.

A hadbavonult katonák családtagjainak karácsonyfájára Putschalkó Marianne 1 fekete ruhát, 1 bársonyblúzt, 1 pár cipőt és 3 pár harisnyát adományozott, mely szives adományokat nyilvánosan nyugtázom. Eperjes, 1915. január 2. Faragó József, polgármester.

Kávé, saját pörkölésű, különböző nemes fajokból összeállított keverék; Gerbeaud, valamint Sarotti-cukorkák, kir. udvari pinceborok csakis Bein Simon eperjesi csemegekereskedésében kaphatók.

Elhalálozás. Serényiné Ferenczy Irma nyugalmazott kisszebeni áll. el. iskolai tanítónő élete 46. és boldog házassága 14-ik évében 1914. dec. 19-ikén Kisszebenben meghalt.

**FÜSZERÁRÚK, CSEMEGÉK, CUKOR-
KÁK □ □ LEGJOBB MINŐSÉGBEN**

KLEIN JENŐNÉL

Nyugtázás. A hadban levő katonák részére, azok karácsonyi ajándékára még a következő adományok folytak be a vármegyei kir. tanfelügyelőséghez az egyes iskolák gyűjtéseken, ú. m.: a szánkói gör. kath. el. iskolától 4 kor.; a magasi róm. kath. el. iskolától 10 kor. 30 fill.; a mátyászkai gör. kath. el. iskolától 1 kor. 22 fill.; a kavicsosi gör. kath. el. iskolától 12 kor. 44 fill.; a sárosmáriavölgyi áll. el. iskolától 19 kor. 50 fill.; a lukói gör. kath. el. iskolától 10 kor. 32 fill.; a kiskőrösi gör. kath. el. iskolától 2 kor. 80 fill.; a gerébi gör. kath. el. iskolától 2 kor. 18 fill.; a vörösvágási róm. kath. el. iskolától 8 kor. 90 fill.; a tarcsadobói róm. kath. el. iskolától 5 kor. 72 fill. és a tarkói róm. kath. el. iskolától (újabb gyűjtés) 5 kor. Összesen 82 kor. 38 fillér, mely összeget a kir. tanfelügyelőség a honvédelmi m. kir. minisztérium Hadsegélyző-hivatalának elküldötte. A megyebeli iskolák összes gyűjtése tehát — mely összeg a kir. tanfelügyelőség útján küldetett a Hadsegélyző-hivatalhoz — 910 kor. 18 fillért tesz ki.

«Aranyat vasért.» Legújabbán a következők váltották be ékszereiket vasgyűrűvel: Friedmann Ilona 1 drb aranygyűrű. Pető Lajos 5 koronával megváltotta. Kozák nővérek 1 pár aranyfüggő, 1 pár ezüstfüggő. Özv. Zubriczky Gyuláné 1 drb aranyfüggő. Probstner Vilma 1 drb aranyzív. Hamborszky Zsófi 1 pár aranyfüggő. Podhajeczky Istvánné 1 aranygyűrű. Friedländer Ella 1 aranylánc, 1 pár aranyfüggő. Kendrovsky Ilona 1 aranyfüggő. Saenger Mária 4 drb kisebb régi pénz, 1 drb nagyobb régi pénz, 3 drb ezüsttárgy. Eperjes, 1915. január 2. *Faragó József*, polgármester.

A felsőbb osztályú tankötelesek beiskoláztatása. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a hadi állapot miatt fennálló renkvüli viszonyokra való tekintettel az elemi iskolai IV., V. és VI. osztályú tanulókat a gazdasági munkában való részvétel céljából az iskolátogatás alól a folyó tanév elejétől felmentette, valamint az ismétlő-iskolai tanítást is felfüggesztette a háborús idő tartamára. Minthogy azonban a gazdasági munkák már befejeződtek, a miniszter elrendelte, hogy mindazon felmentett mindennapi iskolai tankötelesek, akik a gazdasági munkák befejeztével tankötelezettségüknek minden évfolyamban eleget óhajtanak tenni, haladéktalanul beiskolá-

zandók, úgyszintén az ismétlő-iskolai tanítást felfüggesztő rendelet módosításával megengedte a miniszter, hogy az oly helyeken, ahol akadályokba nem ütközik és ahol a kisebb fokozatú gazdasági ismétlő-iskola vezetésével megbízott tanerő nem vonult hadba, az ismétlő-iskolai tanítás nem kötelező formában megkezdendő s ez esetben a gazdasági ismétlő-iskola vezetéséért járó tiszteletdíj is kifizetendő. Egyben elrendelte a miniszter, hogy amely ismétlő-iskolában a tanítás megkezdhető volt, a leánytanulók a kézimunkaórákon a hadbavonult katonák részére szükséges ruhanemű készítésével foglalkoztassanak.

Keztyűs és kötszerész, László és Társa, Kassa, Fő-utca 83. Orvosi műszerek és betegápolási cikkek raktára. : Vidéki megrendelések titoktartás mellett.

Az eperjesi Vöröskereszt fiókegylet céljaira a következő adományok érkeztek be természetben: A komlóskeresztesi körjegyzőségtől 176 drb tojás, 24 drb vaj.

Adományok készpénzben: 10 kor.-t: Klefner Gyula; 20 kor.-t: Meliorisz Ilka, mint újévi üdvözlétmegváltás; 31 kor. 10 fill.-t: komlóskeresztesi körjegyzőség.

Telírúha-adományok: Lukovich Emmi 3 drb hópapka és 3 pár kézcsuklóvédő.

Mindezekért az adományokért az Egyesület nevében köszönetünket fejezzük ki. Eperjes, 1915. január 2. Özv. *Semsey Boldizsárné* elnök, *Tahy Józsefné* elnök, *Dúzs Mária* h. elnök, *Roskoványi Miklósné* h. elnök, *Vogel Béla* pénztáros.

**Pénzt és munkát
takarít meg, ha**

hirlapjait

**KÓSCH ÁRPÁD
papírüzletében
■ fizeti elő! ■**

Felelős szerkesztő: Dvortsák Győző. Kiadótulajdonosok: Koós Ernő és Frigyes.

Arjegyzékek, üzleti számlák, levélpapírok, borítékok, értesítő- s intőlevelek, címkek, bárczák, üzleti könyvek, cégkártyák, levelezőlapok, csomagoló-papírok, reklámczédulák, falragaszok, árúkönyvek, pénzeslevélborítékok, váltóúrlapok, zárszámadások, utalványok stb., cégnyomással, több színben is.

Alapszabályok, értékpapírok, mérlegszámlák, rovatos üzleti könyvek - Ugyvédek részére mindennemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények és szerződések, óvások, ügyvédi könyvek stb. Ezek előállításához legújabb betűanyag. Nagy klisékészlet. Villamos- és benzinmótorerő-berendezés.

KÖNYVNYOMTATÓ-MŰINTÉZET

KÓSCH ÁRPÁD :: EPERJES

PAPIR- ÉS ÍRÓSZER-RAKTÁR

Díszművek, hetilapok, folyóiratok, meghívók, műsorok, tánczrendek, étlapok, szinlapok, eljegyzési és esketési kártyák, névjegyek, köz- és magánhivatalok, takarékpénztárak részére szükséges nyomtatványok izléses és pontos előállítása több-
:: színű, valamint másolónyomással is. ::

Egyházi, tanügyi, közigazgatási s más hivatalos nyomtatványok raktára. Bevásárlási árúkönyvek rovatolva. Háztartási könyvek. Költségvetések — készítenő nyomtatványokról — postafordultával. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítünk. • Előfizetések felvétele bármely hírlapra.

NYILTTÉR.

AZ ÉVFORDULÓ ALKALMÁBÓL
IGEN TISZTELT VENDÉGEINEK
BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN
PALKOVITS EMIL.

Bútorszállításokat szabad.
zárts és
nyitott
kocsikban
valamint mindennemű árú szállítást
helyben és vidéken jutányos árak mellett vállal
BIRKENBAUM ADOLF
katonai kincstári szállító, Eperjes. Telefon 34.

Geschmackvolle, elegante u. leicht ausführbare Toiletten

WIENER MODE

mit der Unterhaltungsbeilage „IM BOUDOIR“. Jährlich 24 reich illustrierte Hefte mit 48 farbigen Modabildern, mehr als 2800 Abbildungen, 24 Unterhaltungsbeilagen und 24 Schnittmusterbogen

Vierteljährlich: K 3.50 = Mk. 3.—
Einzelne Hefte 60 h = 52 Pfennig

GRATISBEILAGEN:

„Wiener Kinder-Mode“

„Für die Kinderstube“

„Für ältere und stärkere Damen“

„Für Haus und Küche“

„Schnittmusterbogen“

Schnitte nach Maß. Die Abonnentinnen erhalten Schnitte nach Maß für ihren eigenen Bedarf und den ihrer Familienangehörigen in beliebiger Anzahl gegen Ersatz der Spesen von 30 h = 50 Pfennig unter Garantie für tadellooses Passen. — Die Anfertigung jedes Toilettestückes wird dadurch jeder Dame leicht gemacht

Bestellungen bei allen Buchhandlungen und Zeitungsgeschäften sowie beim Verlag der „Wiener Mode“, Wien VII/2, Gumpendorferstraße 87. — Bei den Postanstalten zum amtlichen Tarif

Die „Wiener Mode“ ist sowohl in der österreichischen als auch in der deutschen Postzeitungsliste eingetragen

EP

Előfizetési ár
Egész évre . . .
Félévre
Negyedévre . . .
Hirdetési díj: Egyhas
petűsor egyszeri hird
15 l. Közlemények sor

Sárosvárm

Sárosvármegye sága jan. 4-ikén gyűlését az ősi Szinyei Merse Is elnöki megnyitók kal emlékezett r kori, nagyemlék multban meghalt

A legmélyebb vel kell megem különösen ezen ő lángoló hazas oly végtelen sok totta szét; aki sz

ből mint fiatal a vármegyei köz esküdti, majd kezdte meg. M alapítva, a politia

tása után kiváló érzetét az igazsá bíró érvényesített egyénisége oly ált

becsülésre tett s kívül nehéz pol vármegyénk főisp a kormány bizalm

találta meg azt a vagyon és a vár ros összeköttes letet parancsoló, l

ségével, páratlan kormányzata ideje sult hullámokat igazságos működ is kénytelen volt

Ezen áldásos méltó jutalmát tal főispáni kormányz nyugalomba vonu kegy a szent Istv tüntette ki. A köz vonulva csendes vármegyéjében ó

tölteni s midőn a is megfosztotta, megnyugvással t

Ne fele

WOHL